

Stappenplan

bij bollenteelt naast je woning

Stap 1

Probeer zo vroeg mogelijk in het seizoen te achterhalen wat er geteeld gaat worden

Het gebruik van landbouwgif [varieert namelijk sterk per teelt](#). Leliebollen zijn vaak een wisselteelt, op voormalig grasland of akkers waar voorafgaand Afrikaantjes (Tagetes) zijn geteeld. De voorgaande teelt wordt doorgaans gedood met herbiciden en ondergeploegd. Vaak wordt het land vervolgens gedraineerd (let op grote rollen omwikkelde drainagebuizen) en daarna wordt een beregeningssysteem aangelegd en teeltbedden gemaakt van ca. 1 m. breed. Zie je deze dingen gebeuren? Dan is de kans groot dat er lilies komen. Wees er dan snel bij, want voorkomen is beter dan genezen.

Stap 2

Probeer zo snel mogelijk met de teler in gesprek te komen om je zorgen te uiten

Vraag wat hij bij jou in de buurt gaat telen en of hij voor een minder intensief bespoten teelt kan kiezen, om minder te spuiten, of om een brede bufferstrook aan te houden tot jouw woning/tuin/school/fietspad/etc.

Stap 3

Praat met andere buurtgenoten: samen sta je sterker

Niet iedereen is goed op de hoogte van de risico's van bestrijdingsmiddelen in onze leefomgeving, dus [gebruik deze informatie](#) om je burens te informeren. Wellicht wonen er zorgprofessionals in je omgeving die zich ook zorgen maken om de gezondheidseffecten van het pesticidegebruik.

Stap 4

Schrijf met de groep omwonenden een brief naar de teler waarin jullie je zorgen uiten

Als je nog niet zeker weet wat de teler gaat verbouwen, gebruik je [deze voorbeeldbrief](#) als basis om naar de teler te sturen. Pas de brief aan naar jullie eigen situatie. Als al duidelijk is dat het om lilies gaat, gebruik dan [deze voorbeeldbrief](#) als opzet.

Stap 5

Wordt het betreffende perceel gepacht?

Misschien zijn er dan afspraken te maken met de grondeigenaar

Je kunt [deze voorbeeldbrief](#) gebruiken om naar de verpachter te sturen.

Stap 6

Als je sterke vermoedens hebt dat het om lilieteelt gaat, dan is er geen tijd te verliezen

Schrijf dan tegelijkertijd een brief naar de gemeente, zodat zij maatregelen kunnen nemen. Richt je tot de wethouder(s) met de portefeuille gezondheid en/of leefomgeving, en stuur een afschrift naar de gemeenteraad. Gebruik [deze voorbeeldbrief](#) als opzet indien het om lilieteelt gaat, of [deze voorbeeldbrief](#) als het gaat om andere gewassen met veel gifgebruik. Voeg hierbij [de handleiding](#) toe die we hebben ontwikkeld voor gemeentes, waarin stap-voor-stap staat beschreven wat gemeentes kunnen doen om omwonenden te beschermen tegen landbouwgif. Je kan in de brief vragen om een gesprek, zodat jullie je zorgen kunnen toelichten. Laat het AARDige Buren weten (via info@aardigeburen.nl) als je dit doet; we zijn graag op de hoogte wanneer er brieven met ons logo erop worden verstuurd.

Stap 7

Helpt bovenstaande niet?

Probeer dan contact op te nemen met één of meerdere gemeenteraadsfracties, zodat zij jullie zorgen begrijpen en de wethouder kunnen oproepen om maatregelen te nemen.

Stap 8

Ligt het perceel in de buurt van een Natura 2000-gebied of in een grondwaterbeschermingsgebied?

Schrijf dan de provincie aan, want die is verantwoordelijk voor het beschermen van natuur en water. Gebruik daarvoor deze voorbeeldbrief als basis. Laat het AARDige Buren weten

(via info@aardigeburen.nl) als je dit doet; misschien is er een andere omwonendengroep in de provincie actief, waaraan we jullie kunnen koppelen om samen op te trekken. Voeg bij de brief de handleiding toe die we hebben ontwikkeld voor provincies, waarin stap-voor-stap staat beschreven wat provincies kunnen doen om landbouwgif te beperken. Je kan in de brief vragen om een gesprek, zodat jullie je zorgen kunnen toelichten.

Stap 9

Indien bovenstaande tot niets (of te weinig) leidt, schrijf dan de lokale pers aan

Je kunt een persbericht sturen over het feit dat jullie als omwonenden de gemeente en/of provincie hebben benaderd. Of mogelijk kunnen jullie een opiniestuk insturen over de situatie. Je kunt hierbij verwijzen naar deze bronnen om jullie zorgen te onderbouwen.

Stap 10

Als laatste stap kunnen wij je in contact brengen met een advocaat die jullie als omwonenden kan bijstaan

De advocaat zal eerst een officiële brief naar de teler sturen, waarin deze wordt gewezen op bestaande verplichtingen, zoals drift reducerende maatregelen en niet te spuiten bij windsnelheden boven de 5 m/sec. Ook zal de teler gevraagd worden om brede bufferstroken aan te houden en de spuitmomenten aan te kondigen, zodat jullie op tijd de ramen kunnen sluiten, etc.

Stap 11

Na een digitaal overleg met de advocaat kunnen jullie beslissen om evt. een rechtszaak te starten om de teler te verbieden lelies te telen of landbouwgif te gebruiken in jullie directe omgeving

Wees ervan bewust dat een rechtszaak consequenties heeft voor de band met de burens en de sfeer in de buurt. Over het algemeen raden wij het af om een rechtszaak te beginnen voordat bovenstaande stappen zijn doorlopen.

Heb je vragen over bovenstaande stappen, of heb je hulp nodig? Neem dan contact op via info@aardigeburen.nl

Let op

- Doe het niet alleen. Zoek gelijkgestemden, er zijn er veel. Laat je goed informeren en zorg ervoor dat jij weet waar voor jou de grens ligt.
- Juridische procedures kunnen veel tijd in beslag nemen en kostbaar zijn. Bij sommige procedures valt dat juist reuze mee en heb je snel effect. Bij veel advocaten kun je terecht om daar een kosteloze inschatting van te krijgen. Vraag daarnaar als je een advocaat belt. Als hij je niet verder kan helpen kan hij je vaak doorverwijzen naar iemand die de zaak wél voor je kan doen. Door op tijd contact op te nemen met een advocaat of jurist, zorg je ervoor dat je alle info op een rij hebt. Daarmee ontzorg je jezelf én je burens. Samen kun je er dan ook altijd voor kiezen dat het nog niet het moment is voor een juridische procedure. Advocaten denken graag met je mee. Mogelijk vinden jullie ook nog andere oplossingen.

- Op de pagina [Leliezaken](#) vind je een overzicht van verschillende lopende zaken waarbij AARDige Buren betrokken is, inclusief stukken die je advocaat kan gebruiken.
- Als je te maken krijgt met landbouwgif in je omgeving, kan het een goed idee zijn om een "dossier" op te bouwen. Zo'n dossier is een verzameling bewijsmateriaal. Je hoeft er niets bijzonders voor te doen, behalve vast te leggen wat je onderweg tegenkomt terwijl je je verdiept in de effecten van bestrijdingsmiddelen op jou. Dus noteer het als je bijvoorbeeld naar de huisarts bent geweest met vreemde klachten. Je kunt er later mee bewijzen op welke manier jij in jouw specifieke situatie last hebt van de bestrijdingsmiddelen in jouw omgeving. Of wat de risico's zijn en hoe je dat weet.
- Alles kan bewijsmateriaal zijn. Twijfel je bijvoorbeeld over de herkomst van bepaalde gezondheidsklachten, doe onderzoek en laat je voorlichten. Documenteer het. Zoiets kan later voor een rechter doorslaggevend zijn. Een advocaat of jurist kan je hier meer over vertellen.

